

**Euroopan alueiden
komitea**

RESOL-VII/004

139. täysistunto, 30. kesäkuuta – 2. heinäkuuta 2020

PÄÄTÖSLAUSELMA

Euroopan alueiden komitean painopisteet vuosina 2020–2025

Unioni lähemmäs ihmisiä kylien, kuntien ja alueiden kautta

Euroopan alueiden komitean päätöslauselma – Euroopan alueiden komitean painopisteet vuosina 2020–2025 – Unioni lähemmäs ihmisiä kylien, kuntien ja alueiden kautta

Euroopan alueiden komitea (AK) on EU:n perussopimuksilla asetettu poliittinen kokous, joka on maantieteellisesti kattava kaikkien alueiden, kaupunkien ja kuntien institutionaalinen edustaja.

Euroopan unioni, joka ottaa huomioon paikallis- ja aluetason tarpeet ja huolet, parantaa demokraattista oikeutusta, edistää sitoutumista ja luo sekä EU:n toimintapolitiikalle että sen käytännön vaikuttavuudelle enemmän lisäarvoa, mistä on etua kansalaisille. Euroopan alueiden komitea tekee tätä varten tiivistä yhteistyötä Euroopan komission, Euroopan parlamentin ja Euroopan unionin neuvoston kanssa sekä jäsenvaltioissa eri hallintotasolla. EU:n nykyinen tilanne edellyttää, että tätä yhteistyötä vahvistetaan jatkuvasti ja että alueet, kaupungit ja kunnat saavat äänensä yhä enemmän kuuluviin EU:n politiikassa ja lainsäädännön kehittämisessä.

Kriisistä elpymiseen: kohti selviytymiskykyistä, kestäväää ja yhtenäistä Euroopan unionia

Euroopan unioni on viime vuosina kohdannut ennennäkemättömiä haasteita: vakava rahoituskriisi ja raskaita talouden taantumia, sosiaalisia ja alueellisia haasteita, vihreä ja digitaalinen kaksoissiirtymä, naapurialueiden ja globaalien järjestelmien epävakaisuus sekä muuttoliike. Covid-19-pandemia koettelee edelleen EU:n solidaarisuutta ja on asettanut suurennuslasin alle kykymme selviytyä hätätilanteista, jotka aiheuttavat huomattavaa painetta terveydenhuolto- ja sosiaalipalveluille sekä yleensä julkisille palveluille. Viimeisin kriisi on osoittanut sen, että tarvitaan sekä koordinoituja toimia, joita tuetaan nykyistä paljon vahvemman EU:n talousarviolla, että lisätukea Euroopan miljoonalle paikallis- ja alueyhteisölle, jotka toimivat etulinjassa suojellakseen kansalaisia ja paikallistalouksia ja reagoidakseen hätätilanteisiin.¹

EU:sta on tultava sosiaalisesti, taloudellisesti ja ympäristön kannalta selviytymiskykyisempi kaikilla alueillaan ja kaikissa kunnissaan. EU:n on asianmukaisesti rahoitettujen eurooppalaisten investointien tuella varmistettava, että sen toimintapolitiikat ja ohjelmat vastaavat paikallisyhteisöjen tarpeita. Kunnat ja alueet ovat Euroopan talouden moottori. Paikallis- ja alueviranomaisten asema on olennaisen tärkeä EU:n toimintapolitiikan laatimisessa ja täytäntöönpanossa. Siksi EU:n täytyy ottaa kaupungit, kunnat ja alueet entistä paremmin ja vahvemmin mukaan EU:n päätöksentekoon käytännöllisessä ja hyvin järjestetyssä monitasoisessa hallintoprosessissa. Euroopan on vauhditettava digitalisaatiota ja lisättävä innovointikapasiteettia yhteistyössä jäsenvaltioiden ja paikallis- ja alueviranomaisten kanssa koko EU:ssa. Nopeampi ja oikeudenmukaisempi elpyminen edellyttää vahvempaa eurooppalaista solidaarisuutta, vastuuta ja kumppanuutta. Näitä ohjaa EU:n sitoutuminen vihreään, kestäväpohjaiseen ja alueellisesti tasapainoiseen kasvuun, jolla tuetaan kaikkia alueita ja kuntia.

¹ Euroopan alueiden komitean julkilausuma ”Paikallis- ja alueviranomaisten osuus covid-19-kriisin vuoksi toteutettaviin EU:n toimiin”.

Euroopan alueiden komitea (AK) keskittyy näin ollen nykyisen viisivuotisen toimikautensa (2020–2025) aikana seuraaviin painopisteisiin ja avaintoimiin:

Tuodaan unioni lähemmäs kansalaisiaan: vahvistetaan EU:n demokratiaa ja tehdään yhteistyötä unionin tulevaisuuden puolesta.

AK:n tehtävänä on tuoda unioni lähemmäs kansalaisiaan ja vahvistaa eurooppalaista demokratiaa kaikilla tasoilla, jotta voidaan vastata tehokkaammin ihmisten tarpeisiin ja palauttaa heidän luottamuksensa Euroopan unioniin ja sen toimielimiin. AK pyrkii varmistamaan, että EU tukee kaikkia alueita, kuntia, kaupunkeja ja kyliä puututtaessa covid-19-pandemian lyhyen ja pitkän aikavälin seurauksiin. AK jatkaa EU:n lainsäädännön laadun parantamista ja ennakoi paremmin sen alueellisia vaikutuksia sekä edistää toissijaisuusperiaatteen aktiivisen toteuttamisen periaatetta. Tätä varten AK hyödyntää jäsentensä ja sidosryhmiensä lainsäädännöllistä, strategista ja poliittista työtä. Lisäksi AK laatii viestintäkampanjan, jossa keskitytään paikallis- ja aluehallinnon keskeiseen rooliin eurooppalaisessa demokratiassa ja joka kattaa Euroopan tulevaisuutta käsittelevän konferenssin valmistelun ja siihen osallistumisen. Vuosittainen alueiden ja kuntien barometri, joka perustuu vankkaan tilastolliseen näyttöön sekä komitean jäsenet ja asianomaiset sidosryhmät osallistavaan toimintamalliin ja johon liittyy korkean tason poliittinen täysistuntokeskustelu, muodostaa vuosittaisen viitekehysten ja edistää siten tämän tavoitteen toteuttamista.

AK asettaa tässä yhteydessä etusijalle seuraavat keskeiset toimenpiteet:

1. Edistetään paikallis- ja aluetasolla tietoisuutta EU:n perusarvoista ja niihin liittyviä toimia. Tällaisia perusarvoja ovat ihmisarvon, vapauden, demokratian, tasa-arvon, oikeusvaltioperiaatteen ja ihmisoikeuksien kunnioittaminen, ja niitä on suojeltava ja ne on säilytettävä myös hätätilanteissa. AK on sitoutunut kartoittamaan EU:n toimintamalliin liittyviä asianmukaisia paikallis- ja aluetason ratkaisuja sekä tekemään jäsentensä välityksellä yhteistyötä kansalaisten kanssa, jotta voidaan kuroa umpeen EU:n toimielinten ja paikallisyhteisöjen välinen kuilu.
2. Toistetaan komitean pyyntö voida osallistua täysipainoisesti kaikkiin Euroopan tulevaisuutta käsittelevän konferenssin elimiin ja olla niissä tasa-arvoisesti edustettuna. Talous- ja ilmastokriisin tavoin pandemia on osoittanut, että eurooppalaista demokratiaa ja eurooppalaisia toimintapolitiikkoja koskeva syvä pohdinta on tarpeellisempaa kuin koskaan, ja Euroopan tulevaisuutta käsittelevä konferenssi tarjoaa erinomaisen tilaisuuden keskustella EU-hankkeesta kansalaisten ja paikallis- ja alueviranomaisten kanssa sekä ehdottaa ennen Euroopan parlamentin seuraavia vaaleja uutta työskentelytapaa EU:lle, mukaan luettuna perussopimusten tarkistaminen siten, että kunnat ja alueet otetaan kaikilta osin mukaan päätöksentekoon.

3. Kehotetaan EU:n jäsenvaltiota ja toimielimiä säilyttämään vuoden 2007 Berliinin julistuksessa ja vuoden 2017 Rooman julistuksessa sovitut sitoumukset ja kehittämään ja vahvistamaan niitä sekä tunnustamaan erityisesti, että tehtävät ja yhteistyö olisi jaettava kaikkien hallintotasojen, myös paikallis- ja alueviranomaisten kesken, jotta parannetaan Euroopan unionin tehokkuutta, yhtenäisyyttä, demokratiaa ja selviytymiskykyä. Euroopan tulevaisuutta käsittelevää konferenssia koskevan yhteisen kannan lopullinen teksti olisi hyväksyttävä toimielinten välisen yhteistyön hengessä.
4. Kehitellään malli sellaista pysyvää ja suunnitelmallista vuoropuhelua varten, jota käydään kansalaisten kanssa paikallis- ja alueviranomaisten kautta Euroopan tulevaisuutta käsittelevän konferenssin yhteydessä ja laajemminkin, ja mahdollistetaan näin kaksisuuntainen viestintä kansalaisten ja EU:n toimielinten välillä. Tässä yhteydessä paikallis- ja aluetason lukuisat kokemukset keskustelevalta demokratiasta ja siihen liittyvät nykyiset parhaat käytänteet sekä vaaleilla valittujen paikallis- ja aluevaltuutettujen monet verkostot ovat avaintekijöitä, jotka AK tuo Euroopan tulevaisuudesta käytävään keskusteluun.
5. Tuetaan paikallis- ja alueviranomaisia uusien digitaalitekniikan välineiden ja tieto- ja viestintätekniikan välineiden hyödyntämisessä parhaalla mahdollisella tavalla. Digitaalitekniikat tarjoavat merkittäviä mahdollisuuksia löytää innovatiivisia ratkaisuja nykyisiin taloudellisiin, sosiaalisiin ja teknologisiin haasteisiin. Näin niiden avulla voidaan parantaa julkisten palvelujen tarjontaa, helpottaa ihmisten välistä viestintää, lisätä kansalaisten osallistumista uusilla ja erilaisilla tavoilla, edistää avoimuutta, osallisuutta, vastuuta ja reagoitakykyä päätöksentekoprosessissa, tehostaa paikallishallintoa sekä täydentää ja vahvistaa demokratiaa. Tämän vuoksi digitaalisten järjestelmien ja niiden tarjoajien häiriönsietokykyä ja riippumattomuutta on parannettava huomattavasti.
6. Edistetään moninaisuutta puolustamalla osallisuuden ja tasa-arvoon tähtäviä toimia ja ehkäisemällä ja torjumalla sukupuoleen², rotuun ja etniseen alkuperään³, uskontoon, vammaisuuteen, ikään⁴ tai mihin tahansa syyhyyn perustuvaa syrjintää unioni-, valtio-, paikallis- ja aluetason päätöksenteossa niin AK:ssa kuin muualla.
7. Osallistutaan aktiivisesti sukupuolistereotyyppien torjuvaan valistus- ja tiedotuskampanjaan, jonka Euroopan komissio käynnistää ja joka toimii paikallis- ja aluetasojen alustana parhaiden käytäntöjen vaihdolle tästä aiheesta.

² Direktiivi 2004/113/EY.

³ Direktiivi 2000/43/EY.

⁴ COM(2008) 426 final: Ehdotus neuvoston direktiiviksi yhdenvertaisen kohtelun periaatteen täytäntöönpanosta.

8. Tuetaan ja vahvistetaan Euroopan vähemmistöjä erityisesti *Minority SafePack* -aloitteen avulla.
9. Toimitaan kaikkien Euroopan paikallis- ja alueviranomaisten viitetahona AK:n jäsenyydestä riippumatta vahvistamalla AK:n poliittista identiteettiä ja suhteita tärkeimpiin poliittisiin ryhmittymiin, jäsenvaltioiden hallituksiin, paikallis- ja aluetason vaaleilla valittuihin edustajiin, alue- ja paikallisviranomaisten eurooppalaisiin ja valtakunnallisiin järjestöihin sekä aluetoimistoihin Brysselissä ja vahvistamalla yhteistyötä niiden kanssa.
10. Tuetaan edustuksellista demokratiaa vahvistamalla vuorovaikutusta parlamenttien kanssa eurooppalaisella, valtiollisella, alueellisella ja paikallisella tasolla sekä vaihtamalla parhaita käytänteitä sellaisten välineiden osalta, joilla tehostetaan edustuksellista ja osallistavaa demokratiaa, osallistavat talousarviot mukaan luettuina. Oikeusvaltioperiaatteen, demokratian ja hyvän hallinnon on oltava EU:n myöntämän rahoituksen ennakkoodellytyksiä.
11. Hyödynnetään näyttöön perustuvia analyyssejä, jotta voidaan seurata ja edistää toimivallan siirtoa paikallis- ja aluetasolle ja valtiotasoa alempien hallintotasojen taloudellista riippumattomuutta sekä paikallisdemokratian toimintaa EU:ssa.
12. Luodaan digitaalisia välineitä poliittisen ja taloudellisen toimivallan kartoittamiseksi hyödyntämällä synergioita EU:n sekä kansallisten ja kansainvälisten organisaatioiden nykyisten välineiden kanssa.
13. Tuetaan ja edistetään paikallis- ja alueviranomaisten tärkeää työtä covid-19-pandemian sekä talous- ja sosiaalikriisien eturintamassa. Pandemia osoittaa, että on tärkeää soveltaa asianmukaisesti toissijaisuusperiaatteen aktiiviseen toteuttamiseen perustuvaa lähestymistapaa sekä ottaa huomioon yhtäältä paikallis- ja alueviranomaisten keskeinen rooli ja toisaalta Euroopan tason koordinoinnin ja tuen tarve.
14. Tarkastellaan EU:n uusia toimintapoliittisia aloitteita sen varmistamiseksi, että niissä on otettu huomioon alueellinen ulottuvuus ja että ne täyttävät vaatimuksen EU:n lisäarvosta toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteiden sekä ”tehdään vähemmän mutta tehokkaammin” -periaatteen toteutumista tarkastelevan työryhmän suositusten ja paremman sääntelyn suuntaviivojen mukaisesti.
15. Kevennetään alueiden ja kuntien hallinnollista taakkaa ja vähennetään niiden täytäntöönpanokustannuksia vaatimalla lainsäädännön yksinkertaistamista ja varoittamalla yleisemmin ylisääntelystä.

16. Tiivistetään yhteistyötä Euroopan komission, Euroopan parlamentin ja Eurooppa-neuvoston kanssa myös alueellisten keskusten verkoston ja *Fit for Future* -foorumin kautta, jotta voidaan tehostaa EU:n poliittista päätöksentekoa paikallisilta ja alueellisilta sidosryhmiltä saadun näyttöön perustuvan palautteen avulla.
17. Korostetaan paikallisen itsehallinnon merkitystä Euroopan unionissa, EU:n ehdokasvaltioissa ja mahdollisissa ehdokasvaltioissa sekä itäisten lähialueiden ja Välimeren naapurialueiden kumppanimaissa.
18. Tuetaan EU:n maailmanlaajuisia toimia edistämällä arvoja ja periaatteita, muun muassa ihmisoikeuksia, demokratiaa, oikeusvaltioperiaatetta, kestäväää kehitystä ja sosiaalista osallisuutta, tiiviissä yhteistyössä Välimeren alueella sijaitsevien ja itäisten kumppanien kanssa.
19. Kannustetaan alueellisia parlamentteja osallistumaan AK:n ja CALREn pilottihankkeeseen, jotta saadaan aikaan poliittisia keskusteluja keskeisistä EU-kysymyksistä, esimerkkinä Euroopan komission vuosittaisten työohjelmien valmistelu.
20. Varmistetaan, että EU tukee nuorten tehokasta osallistumista ja sitoutumista myös EU:n nuorisokoordinaattorin kanssa tehtävän suunnitelmallisen yhteistyön avulla, vahvistetaan nuorisotakuun kaltaisia toimenpiteitä laadukkaiden työllisyys- ja koulutusmahdollisuuksien parantamiseksi ja luodaan eurooppalainen lapsitakuu.
21. Jatketaan yhteistyötä nuorten päättäjien kanssa AK:n YEP-ohjelman puitteissa, jotta annetaan vaaleilla valittujen paikallis- ja aluetason päättäjien tuleville sukupolville mahdollisuus luoda yhteyksiä eurooppalaisiin ja valtiollisiin päätöksentekoprosesseihin.
22. Edistetään paikallisen, alueellisen, kansallisen ja eurooppalaisen identiteetin kulttuurista monimuotoisuutta sekä Euroopan kulttuuriperintöön kuuluvia eri kieliä ja perinteitä. Painotetaan, että pandemia on koetellut tuntuvasti kulttuuri- ja luovia aloja, joilla on paikallistaloudessa tärkeä asema niin työnantajina kuin yhteisöjen sosiaalisen elämän edistäjinä, ja että niitä on tuettava. Annetaan panos Euroopan uuteen kulttuuriohjelmaan, otetaan huomioon kulttuuri-investointien valtavirtaistaminen EU:n eri rahastoissa sekä vahvistetaan kulttuurin ja muiden toimintapolitiikkojen, kuten matkailun, aluepolitiikan, koulutuksen, nuorisoasioiden ja tutkimus- ja kehitystoiminnan, välisiä synergioita.

Luodaan käsitys parhaillaan tapahtuvista syvällisistä yhteiskunnallisista muuttoksista, joita digitalisaatioon sekä ympäristöön ja väestökehitykseen liittyvät haasteet tuovat mukanaan selviytymiskykyisten alueiden ja paikallisyhteisöjen kehittämisen kannalta, ja reagoidaan niihin.

Nykyiset ilmastokehitykseen, digitalisaatioon ja väestörakenteeseen liittyvät muutokset sekä sisäisten ja ulkoisten muuttovirtojen seuraukset vaikuttavat syvällisesti kaikkiin Euroopan alueisiin, kaupunkeihin, kuntiin ja kyliin. Tässä toisessa painopisteessä AK:n pyrkimyksenä on analysoida ja kartoittaa ratkaisuja, joiden avulla alue- ja paikallisviranomaiset voivat reagoida näihin yhteiskunnallisiin muutoksiin ihmisten asuinpaikkakunnilla. Covid-19-pandemia edellyttää pohdintaa siitä, miten näihin haasteisiin voidaan vastata asianmukaisesti, kun Eurooppa ja jäsenvaltiot osoittavat, miten pitkälle ne ovat valmiita menemään ihmishenkien ja talouden pelastamiseksi. Kriisi on lisännyt tarvetta pohtia perusteellisesti Euroopan unionin politiikkoja, toimivaltuuksia ja yleistä toimintaa. AK odottaakin mielenkiinnolla Euroopan tulevaisuutta käsittelevän konferenssin yhteydessä käytävää merkittävää keskustelua kaikista EU:n politiikoista sekä niiden yleisempää uudelleentarkastelua ja arviointia toissijaisuusperiaatteen valossa. Tätä varten AK hyödyntää jäsentensä ja sidosryhmiensä lainsäädännöllistä, strategista ja poliittista työtä sekä antaa panoksensa Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaan ja YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamiseen. Näitä toimia täydennetään AK:n johdolla toteutettavalla tiedotuskampanjalla. Myös vuosittainen alueiden ja kuntien barometri edistää osaltaan tämän painopisteen toteuttamista.

AK asettaa etusijalle seuraavat keskeiset toimenpiteet:

23. Edistetään covid-19-pandemiaa koskevaa kriisisuunnitelmaa, joka perustuu kestävän kehityksen tavoitteiden toteuttamiseen paikallis- ja aluetasolla sekä Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaan liittyviin aloitteisiin.
24. Edistetään vuoteen 2030 asetettuja hiilivähennystavoitteita, jotta voidaan saavuttaa ilmastoneutraalius vuoteen 2050 mennessä kannustamalla kunnianhimoisia ja päättäväisiä toimia paikallis- ja aluetasolla ilmastopoliittisten avun avulla sekä muita asianomaisia paikallisia ja alueellisia kestävän kehityksen aloitteita.
25. Edistetään ammattitaitoa ja pätevyysmahdollisuuksia eri aloilla, työpaikoilla ja teknologioissa, joita tarvitaan kestäväpohjaisuuden, lisäarvon ja selviytymiskyvyn vahvistamiseen paikallis- ja aluetasolla, hyödyntämällä älykkään erikoistumisen strategioita ja muita välineitä, kun lisätään eurooppalaisia kumppanuuksia ja paikallista julkisen ja yksityisen sektorin välistä yhteistoimintaa.
26. Edistetään kunnianhimoista EU:n ympäristöpolitiikkaa ja varmistetaan politiikan yhtenäistäminen kaikissa ympäristöalan toimintaohjelmissa. Varmistetaan, että paikallis- ja alueellisuus otetaan asianmukaisesti huomioon Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaan sisältyvien kolmen tärkeimmän ympäristöalan painopisteen – biologinen monimuotoisuus,

kiertotalous ja nollapäästötavoite – valmistelussa ja toteuttamisessa. Suunnitellaan ympäristö- ja ilmastopolitiikkoja, jotka voidaan panna käytännössä täytäntöön kaikenlaisissa yhteisöissä.

27. Suunnitellaan ja tuetaan ilmastopoliittisten kehittämissä koordinoituilla ja monialaisilla toimenpiteillä ja aloitteilla, myös paikallisesti määriteltyjen panosten sekä alue- ja kuntatason poliittisten sitoumusten avulla, jotta voidaan varmistaa, että sopimus perustuu monitasoiseen hallintoon, hyvien käytäntöjen tehokkaaseen levittämiseen ja siihen, ettei yksikään ihminen tai alue jää jälkeksi.
28. Ennakoidaan sitä, miten energiakäänne, muutokset liikkuvuudessa ja digitalisaatio vaikuttavat yhteisöihimme. Muotoillaan strategioita ja tuetaan niiden nopeaa täytäntöönpanoa, jotta voidaan maksimoida niiden myönteiset vaikutukset ja vähentää niiden kielteisiä paikallisia vaikutuksia.
29. Tuetaan paikallista selviytymiskykyä ilmastonmuutokseen sopeutumisen avulla ja lisätään paikallisia valmiuksia, jotta pystytään reagoimaan äärimmäisiin sääilmiöihin, joita esiintyy yhä useammin ja vakavampina, erityisesti osoittamalla paikallis- ja alueviranomaisille tarvittavat resurssit katastrofien hallintaan unionin pelastuspalvelumekanismien kautta ja hyödyntämällä vahvistettua EU:n solidaarisuusrahastoa.
30. Osallistutaan saasteettomuustavoitteen määrittelyyn myrkyttömän ympäristön edistämiseksi sekä valmistellaan ja tuetaan alue- ja paikallisviranomaisia pantaessa täytäntöön EU:n kunnianhimoisia tavoitteita ilman, veden ja maaperän suojelemiseen tähtäävän saasteettomuustoimintasuunnitelman toteuttamiseksi. Annetaan panos kaupunkiliikennepaketin uudelleentarkasteluun kestävän kaupunkiliikenteen suunnitelmista saatujen kokemusten pohjalta ja valmistellaan julkisesta liikenteestä vastaavia viranomaisia reagoimaan ulkoisiin uhkiin, jotka kohdistuvat turvallisten ja vakaiden liikkuvuuspalvelujen tarjontaan.
31. Varmistetaan, että paikallis- ja alueviranomaisten ääni ja panos otetaan asianmukaisesti huomioon jäsenvaltioiden monitasoisissa ilmasto- ja energiavuoropuheluissa, kun kansallisia energia- ja ilmastosuunnitelmia, kansallisia pitkän aikavälin strategioita ja kansallisia pitkän aikavälin peruskorjausstrategioita laaditaan, arvioidaan ja pannaan täytäntöön.
32. Tuetaan Euroopan komissiota, jotta se voi suunnitella ja toteuttaa onnistuneesti kunnostamiseen kannustavan aloitteen ja asettaa sen pandemian jälkeisen elpymisstrategiansa painopisteeksi.
33. Tuetaan Euroopan komissiota sen pyrkiessä ottamaan käyttöön merkinnät metsäkatoa aiheuttamattomille tuotteille sekä suojelemaan ja ennallistamaan metsiä maailmanlaajuisesti.

34. Puututaan digitaaliseen kuiluun sekä edistetään digitaalisen oppimisen lisäämistä ja paikallisten ja alueellisten julkisten palvelujen digitalisointia muun muassa Digitaalinen Eurooppa -ohjelman (2021–2027) tuella hallinnollisen taakan vähentämiseksi, paikallisyrittäjien kestävän kasvun ja häiriönsietokykyisen talouden vauhdittamiseksi sekä kestäväpohjaisemman ja vihreämmän Euroopan edistämiseksi.
35. Tuetaan kaikille suunnattua digitaalitaitojen ja medialukutaidon koulutustarjontaa alue- ja paikallistasolla ja osallistutaan tekoälyn ihmiskeskeiseen ja luotettavaan käyttöönottoon pyrkivän eurooppalaisen kehyksen laatimiseen.
36. Pyydetään tukea Euroopan komissiolta, EU:n jäsenvaltioilta ja niiden alueilta ja kunnilta koulutusjärjestelmien nykyaikaistamisen ja digitalisoinnin nopeuttamiseksi, mukaan luettuina tarvittavat investoinnit koulutusinfrastruktuurin laitteisiin sekä työllisyyden tukeminen paikallistaloudessa. Edistetään pyrkimyksiä käynnistää uudelleen Erasmus+-ohjelman ja Euroopan solidaarisuusjoukkojen toiminta. Eurooppalainen koulutusalue ja päivitetty Euroopan osaamisohjelma ovat kaksi tärkeää toiminta- ja tukikanavaa, joita on vahvistettava tulevassa Erasmus-ohjelmassa.
37. Parannetaan laajakaistayhteyksiä ja 5G-verkon käyttöönottoa paikallis- ja aluetasolla sekä kaupungeissa että maaseudulla ja kartoitetaan tulevia investointitarpeita.
38. Varmistetaan, että alue- ja paikallisviranomaiset voivat antaa panoksensa tulevaan Pellolta pöytään -strategiaan ja hyötyä siitä. Perustetaan paikallisia elintarvikeneuvostoja, luodaan yhteyksiä paikallisten elintarviketuottajien ja kuluttajien välille, edistetään terveellisiä ruokavalioita ja parannetaan tietoisuutta ruokahävikistä. Otetaan huomioon maatalojen rahoitustarpeet toteuttamalla tarvittavia toimia, jotka liittyvät ilmaston, ympäristön ja luonnon monimuotoisuuden suojeluun.
39. Vastataan aivovuodon kasvavaan haasteeseen ja tehostetaan alueellisia innovaatioekosysteemejä lujittamalla alueellista yhteenkuuluvuutta, tukemalla hyvinvointitaloutta ja edistämällä tutkimusta ja innovointia myös Horisontti Eurooppa -ohjelman, ERI-rahastojen ja erilaisten kansallisten rahoitusvälineiden tuella. Käynnistetään alueellisia ennakointitoimia sekä aloitteita, joilla pyritään vahvistamaan mahdollisimman pian alueiden ja kuntien sosiaalista, taloudellista ja terveyteen liittyvää selviytymiskykyä.
40. Annetaan panos väestörakenteen muutosta koskevaan kattavaan eurooppalaiseen strategiaan, jossa käsitellään kaikkia väestökehityksen haasteita ja esitetään laaja, koordinoitu ja yhdenmukainen EU:n vastaus väestökehityksen haasteisiin, sillä kyseessä on monitahoinen aihe, joka vaikuttaa kaikkiin EU:n politiikkoihin.

41. Varmistetaan, että EU laatii kattavan, humanitaarisen ja oikeudenmukaisen muuttoliikepolitiikan eikä jätä jäsenvaltioitaan, raja-alueitaan, saariaan ja syrjäisimpiä alueitaan suoriutumaan yksin muuttoliikekriisistä, koska kyseessä on sekä kansallinen että eurooppalainen kysymys. Tuetaan alue- ja paikallisviranomaisten välistä parhaiden käytäntöjen vaihtoa muuttajien kotouttamisesta.
42. Annetaan alueellinen ja paikallinen panos EU:n muuttoliikepolitiikan uudistamiseen, kotouttamista, oikeudenmukaisia palauttamismenettelyjä ja turvapaikkapolitiikkaa unohtamatta, jotta sen avulla voidaan vastata asianmukaisesti nykyisiin ja tuleviin muuttoliikesuuntauksiin. Puututaan humanitaarista suojelua tarvitsevien muuttoliikkeen perimmäisiin syihin yhteistyössä alkuperä- ja kauttakulkumaiden kanssa. Suojellaan EU:n ulkorajoja. Torjutaan sääntöjenvastaista muuttoliikettä ja ihmiskauppaa.
43. Edistetään paikallis- ja aluetasolla oikeusvaltioperiaatteen kunnioittamista, sillä se on Euroopan yhdentymisen ennakoedellytys ja unionin perusarvo, joka on vahvistettu perussopimuksissa ja joka kuuluu jäsenvaltioiden yhteiseen valtiosääntöperinteeseen.
44. Kehotetaan EU:ta turvaamaan työpaikat ja varmistamaan elpymisen, joka perustuu ylöspäin suuntautuvaan sosioekonomiseen lähentymiseen ja kaikkien, myös uudenaikaisissa työsuhteissa, kuten alustatyössä ja keikkataloudessa, työskentelevien sekä perinteisen talouden, mikroyritysten ja kulttuurialan työntekijöiden sosiaalisten oikeuksien sekä työolojen ja -ehtojen parantamiseen maakohtaisia järjestelmiä kunnioittaen. Tiedostetaan, että kaksi kolmasosaa työpaikoista syntyy pk-yrityksissä, joista suurin osa on vahvasti juurtunut paikallisyhteisöihin ja jotka näin ollen ovat keskeinen osa eurooppalaista yhteiskuntarakennetta. AK edistää edelleen EYA:ta ja muita Euroopan laajuisia toimia, joilla kehitetään ja lisätään yrittäjyyttä erityisesti nuorten keskuudessa.
45. Toimitaan kaupunkien ja alueiden välisen kehitysyhteistyön sekä YK:n vahvistamien kestävän kehityksen tavoitteiden edistäjänä, jotta voidaan saavuttaa edelläkävijän asema sellaisiin maailmanlaajuisiin haasteisiin puuttumisessa kuin konfliktit ja poliittinen epävakaus, talouden hauraus, muuttoliike ja ilmastonmuutos.
46. Vaihdetaan hyviä käytänteitä liittymisneuvotteluja käyvien maiden ja EU:n lähialueiden kumppanimaiden sekä globaalien etelän paikallis- ja alueviranomaisten kanssa sekä helpotetaan niiden mahdollisuuksia saada kohdennettua EU:n tukea.

Varmistetaan, että Euroopan unioni palvelee jatkuvasti kansalaisiaan ja näiden asuinyhteisöjä sosiaalisen, taloudellisen ja alueellisen koheesion perusarvojen pohjalta.

AK pyrkii varmistamaan, että taloudellinen, sosiaalinen ja alueellinen yhteenkuuluvuus otetaan huomioon niissä Euroopan unionin toimintapolitiikoissa, jotka vaikuttavat ihmisiin ja heidän asuinpaikkoihinsa (paikkalähtöiset toimintapolitiikat). Tätä varten AK hyödyntää jäsentensä, kumppaniensa ja sidosryhmiensä lainsäädännöllistä, strategista ja poliittista työtä. Komitea käyttää jatkossakin hyväksi Cohesion Alliance -ryhmittymää esitellessään koheesion lisäarvoa toimintapolitiikkana ja perusarvona, johon kaikki EU:n politiikka pohjautuu. Komitea keskittyy alueiden ja kuntien rooliin Euroopan talouden elpymissuunnitelmassa. Myös Euroopan alueiden ja kuntien teemaviikko ja vuosittaista alueiden ja kuntien barometriä on tarkoitus hyödyntää tässä yhteydessä.

AK asettaa etusijalle seuraavat keskeiset toimenpiteet:

47. Tuetaan monivuotista rahoituskehystä Euroopan solidaarisuuden keskeisenä välineenä, joka vastaa EU:n kunnianhimoista tavoitetta toimia kaikilla painopistealoillaan ja joka luo lisäarvoa ja on kansalaisten kannalta avoimempi ja ymmärrettävämpi ja jossa otetaan huomioon YK:n asettamat kestävä kehityksen tavoitteet, Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpano sekä Euroopan vihreän kehityksen ohjelmassa asetetut uudet painopisteet.
48. Edistetään EU:n alkujarjoista lähtien olennaisen tärkeän koheesipolitiikan vahvistamista Euroopan sosiaalirahaston, Euroopan aluekehitysrahaston ja koheesiorahaston älykkäällä täytäntöönpanolla ja varmistetaan sen merkittävä vaikutus kaikilla Euroopan alueilla.
49. Edistetään jatkossakin kaikkia EU:n alueita hyödyttävää vahvaa ja tehokasta EU:n koheesipolitiikkaa, jota tarvitaan paitsi auttamaan kuntia ja alueita toipumaan covid-19-kriisistä mutta myös vastaamaan muihin merkittäviin haasteisiin, joilla on vahva alueellisuus ja joiden vaikutukset tuntuvat eri tavoin sekä alueiden ja kuntien sisällä että niiden välillä eri puolilla Eurooppaa. Tällaisia haasteita ovat erityisesti ilmastonmuutos ja siirtyminen kohti hiilineutraalia taloutta, digitalisaatio, väestökehityksen muutokset ja muuttoliike.
50. Korostetaan tarvetta osoittaa riittävä ja vakaa rahoitus EU:n koheesipolitiikalle ja yhteiselle maatalouspolitiikalle, jotta niiden tavoitteet voidaan saavuttaa täysimääräisesti. Tuetaan paikallistalouksia ja paikallis- ja alueviranomaisia Euroopan talouden elpymiseen nyt osoitettujen varojen tehokkaassa käytössä.
51. Kehotetaan – covid-19-kriisin odotettavissa olevan epäsymmetrisen alueellisen vaikutuksen valossa – kohdentamaan uudessa elpymisrahastossa rahoitusta alueille ja kunnille.

Varmistetaan, että uutta välinettä ei perusteta koheesiopolitiikan rahoituksen kustannuksella ja että investoinnit koordinoidaan EU:n rahoitustoimien kanssa vipuvaikutuksen maksimoimiseksi sekä hajanaisuuden ja keskittämisen välttämiseksi.

52. Korostetaan, että covid-19-pandemia edellyttää, että EU vahvistaa terveysturvallisuutta ja omia terveydenhuoltoresurssejaan ja lääkintätarvikkeiden sekä henkilökohtaisten suojarusteiden saantia. Tähän sisältyy myös oikeudellisten edellytysten luominen, jotta tarvittaessa voidaan nopeasti ja mutkattomasti toteuttaa hankintoja tai käynnistää valmistusprosesseja. Lisäksi on tuettava paikallis- ja alueviranomaisia näiden parantaessa hätätilanne- ja katastrofivalmiuksiaan. Koska alue- ja paikallisviranomaisilla on keskeinen rooli tarjottaessa julkisia terveydenhuolto- ja sosiaalipalveluja kansalaisille, AK kannattaa koordinoituja EU:n toimia ja tukea valtakunnallisille ja paikallis- ja aluetason hätäapurakenteille, jotta voidaan reagoida tehokkaasti terveysuhkiin ja kriisitilanteisiin toissijaisuusperiaatteen mukaisesti.
53. Ohjataan talouden syklien häiriönsietokykyä vahvistamalla tuotantoketjujen alueellista lähentymistä Euroopassa.
54. Edistetään kestäväpohjaisten kaupunkikehitysstrategioiden käyttöä talouskasvun, työpaikkojen luomisen ja ihmisarvoisen työn sekä sosiaalisen osallisuuden vahvistamiseksi uudistetun Leipzigin peruskirjan ja EU:n kaupunkiagendan tavoitteiden mukaisesti.
55. Pyritään kohti uudistettua talouden ohjausjärjestelmää ja vakaus- ja kasvusopimusta ja otetaan huomioon kriisistä saadut opetukset, jotta voidaan parantaa EU:n finanssipoliittisia sääntöjä ottamalla käyttöön kestäväpohjaisia investointeja koskeva kultainen sääntö myös rakenne- ja investointirahastojen yhteisrahoituksen osalta kestäväpohjaisen rahoitussuunnittelun yleisen tavoitteen puitteissa.
56. Seurataan pandemian vaikutuksia ja siitä pitkäaikaiseen työllisyyteen kohdistuvia haittavaikutuksia kaikissa EU:n paikallis- ja aluetalouksissa. Painotetaan, että on tärkeää pohtia uudelleen EU:n teollisuus- ja yrittäjyysstrategioita ja keskittyä kasvun kestävyysnäkökohtiin nopean elpymisen aikaansaamiseksi. Edistetään innovatiivisia ekosysteemeitä, yhteisötaloutta ja älykästä erikoistumista sekä tuetaan teollisuuspolitiikan paikallälähtöistä toimintatapaa.
57. Seurataan kumppanuutta koskevien käytäntöjen soveltamista, jotta varmistetaan paikallis- ja alueviranomaisten täysipainoinen osallistuminen vuosien 2021–2027 kumppanuussopimusten ja ohjelmien valmisteluun. Kumppanuuden ja monitasoisen hallinnon periaatteiden tulisi myös tarjota virikkeitä eurooppalaisen ohjausjakson hallintointiin.

58. Kehotetaan asettamaan EU:n rahoitus suoraan kuntien ja alueiden ulottuville Euroopan vihreän kehityksen ohjelman toteuttamista varten ja varmistetaan, että paikallis- ja alueviranomaiset osallistuvat oikeudenmukaista siirtymää koskevien suunnitelmien valmisteluun sekä oikeudenmukaisen siirtymän rahaston täytäntöönpanoon.
59. Varmistetaan, että alueet, kunnat ja yksityishenkilöt voivat hyötyä Euroopan rakenne- ja investointirahastojen yksinkertaistamistoimenpiteistä. Tuetaan EU:n varojen huonon hallinnon ja petosten torjuntaa ja ennaltaehkäisyä.
60. Edistetään sisämarkkinoiden toiminnan vahvistamista ja parantamista paitsi kartoittamalla neljän vapauden esteitä paikallis- ja aluetasolla ja kannustamalla hallinnon yksinkertaistamiseen myös painottamalla, että paikallis- ja alueviranomaiset ovat olennainen osa sisämarkkinasääntöjen täytäntöönpanoa ja noudattamisen valvontaa. Korostetaan tässä yhteydessä vapaan liikkuvuuden merkittäviä vaikutuksia sisämarkkinoihin ja varoitetaan sisämarkkinoiden hajaantumisesta entisestään.
61. Laajennetaan Cohesion Alliance -ryhmittymää, jotta saadaan julkisen ja yksityisen sektorin sidosryhmät mukaan koheesiopolitiikan edistämiseen, ja tuodaan esiin koheesiopolitiikan lisäarvoa kaikkien EU:n kansalaisten ja demokraattisten periaatteiden kannalta seuraamalla EU:n rahoittamien investointien vaikutuksia ja tiedottamalla niistä.
62. Seurataan tilapäisiä valtiontukipuitteita ja niitä seuraavia samansuuntaisia toimia, jotka mahdollistavat kohdennetun tuen työpaikkojen säilyttämiseksi toimialoilla ja alueilla, jotka ovat kärsineet pandemiasta erityisen paljon. Korostetaan tässä yhteydessä, että joustavammat valtiontukisäännöt edistäisivät ”jäsenvaltion talouteen kohdistuvien vakavien häiriöiden korjaamista” ja että tämä peruste tulee olemaan pätevä pitkälle sen jälkeenkin kun tilapäisten valtiontukipuitteiden voimassaolo päättyy joulukuussa 2020. Kehotetaan näin ollen komissiota olemaan valmis jatkamaan tilapäisten puitteiden voimassaoloa tai mahdollistamaan samantyyppistä joustavuutta, jotta autetaan toimialoja ja alueita toipumaan kriisistä.
63. Tuetaan julkisten hankintamenettelyjen joustavuuteen liittyvien tietojen keräämistä ja levittämistä, sillä nykyisissä olosuhteissa ne antavat hankintaviranomaisille mahdollisuuden käyttää neuvottelumenettelyä, johon sovelletaan supistettuja menettelyvaatimuksia.
64. Tuetaan maaseutualueita koskevaa EU:n toimintasuunnitelmaa väestökadon ja köyhyysriskin torjumiseksi kyseisillä alueilla sekä tasapainoisen ja kattavan toimintamallin varmistamiseksi Euroopan aluekehityksessä.
65. Jatketaan aktiivisesti älykkäisiin kyliin liittyviä AK:n toimia ja edistetään kyseistä mallia unionin toimielimissä. Edistetään maaseutualueiden innovointi- ja ajanmukaistamisaloitteita ja

laaditaan kestäväpohjaista ja älykästä liikkuvuutta koskeva strategia älykkäitä matkailukohteita koskevan ohjelman mukaisesti.

66. Painotetaan, että kriisitilanteessa, jossa rajat tulisi sulkea tilapäisesti tai niitä olisi valvottava tarkemmin, EU:n ja sen jäsenvaltioiden tulisi sopia yhteisistä sitovista säännöistä ja menettelyistä, jotta varmistetaan vapaa liikkuvuus EU:ssa. Todetaan, että rajatylittävät taloudelliset ja sosiaaliset alueet ovat EU:lle hyvin arvokkaita.
67. Painotetaan, että covid-19-kriisin aikana paikalliset ja alueelliset toimijat ovat – monin paikoin suljetuista rajoista ja ennennäkemättömistä rajoituksista huolimatta – osoittaneet ihailtavaa neuvokkuutta ja löytäneet tapoja jatkaa rajatylittävää ja ylikansallista yhteistyötä, mikä on osoitus todellisesta Euroopan kansalaisten välisestä solidaarisuudesta. Kriisi on muistutus siitä, että rajaton Eurooppa on yksi Euroopan yhdentymisen keskeisistä saavutuksista, joka on säilytettävä. Sitoudutaan ihmisten välisiin ja pienimuotoisiin rajatylittäviin hankkeisiin, joiden avulla luodaan rajatylittäviä verkostoja ja laajamittaisia hankkeita rakentamalla osallistujien keskinäistä luottamusta. Tällaisen toiminnan olisi säilyttävä Euroopan unionin ja sen toimielinten pysyvänä painopisteenä.
68. Tuodaan esiin Euroopan alueellisen yhteistyön merkitys ja varmistetaan sitä varten tarvittavat määrärahat. Kyseinen yhteistyö on osoittautunut välttämättömäksi monille alueviranomaisille, jotta voidaan vaihtaa asiantuntemusta ja parhaita käytänteitä keskeisistä haasteista, mutta myös luoda henkilöyhteyksiä alueviranomaisten välille yli rajojen.
69. Kannustetaan julkisiin investointeihin saarilla, harvaan asutuilla ja syrjäisimmillä alueilla mukauttamalla edelleen valtioneuvoston sääntöjä, lisäämällä koheesio politiikan mukaista EU:n yhteisrahoitusta ja kehittämällä alueellista yhteistyötä kolmansien maiden kanssa.
70. Edistetään koheesio politiikan yleisen hallintojärjestelmän päivittämistä erityisesti yksinkertaistamalla hallinnollisia menettelyjä kaikilla hallintotasoilla.
71. Vaaditaan Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin tinkimätöntä täytäntöönpanoa alueilla sekä vahvaa sosiaalista Eurooppaa oikeudenmukaisten siirtymien toteuttamiseksi.
72. Kannatetaan sitä, että Euroopan komissio sisällyttää Euroopan sosiaali-indikaattoreiden tulostauluun alueellisen ulottuvuuden tiiviissä yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa.
73. Parannetaan alueellisten innovaatioekosysteemien selviytymiskykyä mahdollisten tulevien kriisien haittavaikutusten varalle saattamalla loppuun eurooppalainen tutkimusalue tutkijoiden, tieteellisen tiedon ja teknologian vapaata liikkuvuutta varten vahvistamalla

synergioita Horisontti Eurooppa -ohjelman ja muiden EU:n rahoitusohjelmien välillä ja jatkamalla osaamisvaihdon foorumin ja toimielinten välisen Tiede kohtaa alueet -aloitteen onnistunutta työtä.

74. Annetaan panos TEN-T-asetuksen ja siihen liittyvän rahoituksen tarkistamiseen ja korostetaan, että on välttämätöntä toteuttaa rajatylittävästä liikenneinfrastruktuurista puuttuvat yhteydet, jotta kaikki keskeisillä ja syrjäisillä alueilla ja myös syrjäisimmillä alueilla sijaitsevat unionin kunnat ja alueet saadaan liitettyä toisiinsa.

Euroopan alueiden komitea käyttää kaikkia resurssejaan ja kaikkea poliittista vaikutusvaltaansa Euroopan vahvistamiseksi. Suojelemalla EU:n kansalaisten perusoikeuksia ja varmistamalla, että EU:n toimintapolitiikat ja investoinnit ovat tehokkaita ja vaikuttavia, komitea pyrkii parantamaan EU:n kilpailukykyä, kestäväpohjaisuutta ja selviytymiskykyä, jotta se kykenee vastaamaan kansalaistensa odotuksiin.

Bryssel 1. heinäkuuta 2020

Euroopan alueiden komitean
puheenjohtaja

Apostolos Tzitzikostas
